

Tefito 'ia Kaletia 3:15-20.

A KOE FUAKAVA MOE TALA'OFA

- ❖ Ko e Fuakava ne ui ia he lea fakakalisi koe Tiateke. 'oku 'uhinga ia ki he Fuakava moe Fakamo'oni.
Ko e fuakava ha taha 'i ha 'ane tala'ofa ki ha taha. Koe Tala'ofa ko ia e ai pe taimi ke fakahoko ai.(fakatata,taimi e mate ai ha taha na'a ne fai ha tohi tuku)
- ❖ 'Oku tau mau e ngaahi Tala'ofa 'a e 'Otua. Na'e ma'u 'e 'Epalahame 'a e Tala'ofa 'i he'ene tui. 'Oku fakakakato ma'upe 'e he 'Otua 'ene ngaahi Tala'ofa(2 Kolinito 1;20)

B KO E TALA'OFA MO E FONO

- ❖ Na'e fakata'e'aonga'i nai 'e he fono 'a e 'uluaki Tala'ofa? 'Ikai. Ko hono fakakakato 'e Tala'ofa(Kalaisi) na'a ne fakata'e'aonga'i nai e Lao? 'Ikai
- ❖ Ko e tui ki he Tala'ofa koe fakamo'ui ia, ko ia he'ikai fakamo'ui kitautolu he fono. Pe te tau pehe,ko e tui 'oku 'ikai tene fakata'e'aonga'i ai e fono, ko ia ai , ko e ha nai e taumu'a 'o e fono?

C TAUMU'A 'O E FONO

- ❖ Na'e 'omai e fono ke tala ai e tu'unga 'etau angahala pea ke tau 'a 'o 'ilo 'ae angahala 'oku'i he'etau mo'ui(Loma 7:13)

"Kae 'oua ke hoko mai 'a e hako" oku 'uhinga ia koe Fono ne 'ikai fiema'u ia he taimi ne ha'u ai 'a Kalaisi. Koe "kae 'oua"'oku 'ikai 'uhinga ia ki ha taimi pau.
  - Fakatata 'aki 'eni, Na'e pehe 'e Sisu:"Kuku ma'u kae 'oua keu ha'u"(Fakaha 2:25). 'oku 'ikai 'uhinga 'eni he'ikai te tau fiema'u 'ae ofa,he hili 'ene ha'u...
- ❖ 'Oku ope atu 'ae taumu'a 'ae fono ia mei he taumu'a koia ko hono tapuni pe 'umosi ha kuonga'i ta'u 'e 430 mei he palomesi (Sainai) ki hono fakakakato (Kalaisi). Ko hono taumu'a 'oku ope atu ia 'ihe vaha'a taimi ko'eni.
- ❖ Fakatata 'aki 'eni, koe 'uhi na'e talangofua 'a 'Epalahame ki hoku le'o mone ma'u 'eku tala, mo 'eku ngaahi fekau, mo 'eku tu'utu'u ni mo 'eku ngaahi fono (Senesi 26:5). Na'e 'ilo 'e Siosefa ko e angahala 'ae tono ki he 'Otua (Senesi 39:7-10). Na'e tauhi 'ehe kakai 'Isileli e Sapate ki mu'a pea toki foaki e fono ('Eikisotosi 16:22-26)
- ❖ Ko e ha ne fakaha ai 'ehe 'Otua e fono ki he kakai 'Isileli 'i Sainai 'ia Mosese?
- ❖ Koe'uhi ne nau fakangalo'i e konga lahi e fono 'i he lolotonga 'enau nofo popula 'i 'Isipite.

D KOE FISIFISIMU'A 'O E TALA'OFA

- ❖ Koe fono ne foaki 'e he 'Otua ki 'Isileli 'oku ta'engata ka he'ikai tene fakamo'ui ha taha.
- ❖ Koe feilaulau 'a Sisu(Tala'ofa) ko e liliu'anga ia he talanoa 'o e Fakamo'ui. Talu mei ai 'oku ai hotau mo'ui'anga(oku tala he fono 'o e katoanga)
- ❖ Ko e fono 'oku mahu'inga, ka oku 'ikai kene fetongi e tala'ofa 'o e fakamo'ui 'i he kelesi moe tui 'ata'ata pe. Tau fakamalo he 'oku hanga he fono 'o toe fakaho'ata mai ke mahino ange e lelei 'o e ngaahi tala'ofa.